

MAKT fram um ALT

«Óbeinleidis ávirkan var ikki nóg mikið», tí noyðist »Nestlé-stjórin«, sum í 21 ár hevur stýrt feroyskum fiski lúkt í blokk til uppsagingar hjá teimum multinationalu, monopolstýrdu risafyrirkunum í EEC, á ting — nú eftir at kvorkratakíð um feroyska vinnulívsstýring er gloppið honum og hansara av hondum.

John
Smith
skrivur

Í 1964 fór ein kviviksingur í læru sum stjóri hjá multinationalu megafyrirkuni Nestle í Sveits. Í BBC var fyrri stuttum greitt frá tí rættliga óhugnaliga siktinum við einari stjórnarbugving á multinationalum koncernstøði: okkara stjórnarbugving hevur til endamáls hetta at ert tú einferð vorðin stjóri hjá okkum, skalt tú virka sum so vorðin og felagsskapinum til frama alla tina karriera, (alt titt liv), óansæð. Sambært blaðnum hjá blaðstjóranum við hundasál mánadagin tann 29. oktober 1990, er tað líkt til, at Birgir Danielsen í eitt heilt ár er hildin á intensivskeiði á Imede managementskúlanum í Sveits, har hann lærði alt um sanering, rationalisering og knallharðan koncernpolitikk. Sambært ófrættapressuni av Traðarvegi, arbeiddi Birgir frá 7 á morgni til midnátt hvønn tann einasta dag, og eftir seks árum vóru 500 fiskimenn skornir niður í 250, aftan á at Birgir suðuri í Sveits hevði funnið fram til, at manningarnar á togaraflotanum hjá Findus í Hammerfest einans brúktu 40% av tí arbeiðsorku, teir annars vóru fæddir við, ella fyrri at citera ófrættapressuna: Henda tíðin, tá Birgir arbeiddi frá 7 á morgni til midnátt hvønn dag, metir hann tó sum ta stuttligastu og mest spennandi, hann hevur upplivað...!!

«Men vit komu sum

sagt rættliga skjótt eftir, at fyrst og fremst flotin mátti sanerast. Vit gjørdur kanningar, sum vistu, at teir 20-25 mennin, sum vóru við hvørjum trolara, ikki nýttu meira enn 40% av tí arbeiðsorku, ið vanlig er.

Úrslitið varð eisini, at flotin bleiv niðurskorin frá 27 til 10 skip, meðan manningin á hvørjum varð minkað til tað hálva — tólv mans.

Hóast hesa sera sjónligu minking av skipum og arbeiðsfólki, helt virkið fram við at taka ímóti 25.000 tons-um um árið...» citat endi.

Fakfólkið (fiskimennin) var har eins og her rationaliserað í land og úrslitið er har eftir. Grundarlagið undir rationalitets psykosuni, tonsamentanini, kilo fisk, kilo olja/ kilo fólk, tykist soleiðis isaðað millum oyranna á hesum kviviksingi á Imede managementskúlanum í Sveits í samráð við Nestle longu í 1964. At henda tonsamentan kom til Føroya, er soleiðis ikki so lógíð, tó longu í 1962 gjørdi táverandi fiskasolustjórinn, Dánjal Niclasen, sær orindi til Hammerfest fyrri at kanna eftir, um Birgir tá skuldi vera áhugadur fyrri at koma til Føroya aftur at arbeiða. Ikki fyrrrenn í juli 1969 byrjar Birgir Danielsen á Føroya Fiskasølu, og við honum tekur seg upp rationella tonsamentanin, ið eftir 21 ár nú hevur rokkið heims-

metið í rakstrarhalli, eitt hall, ið best er lýst við stóðini av studningi uppá 600 milliónir í mun til eitt útflutningsvirði uppá 900 milliónir. Í 1970 varð roynt at leggja almenna studningin inn í seluliðið: «Men hetta fekk eg so forpurrað», sigur Birgir Danielsen, og harmast annars óført um at tað eydnaðist at fáa ráfiskaprisin fastlæstan og reguleraðan uttan mun til marknaðarprisin, meðan hann ikki grettir orð um, at hann sjálvur yvir eina puljuskipan til fullkominheit setti út av drift alt sum at marknaðarmekanismur heilt uttan fyrilit! Í 21 ár hevur Birgir Danielsen soleiðis umsitið og praktiserað direktivstýrdan kommunistiskan planbúskap av ringasta slag, og tað lagna er eisini, at allar atfinningar, øll spurnartekir, ið sett hava verið øll hesi 21 ár viðvíkjandi fiskasølupolitikki fiskasøluunnar, hava verið afturvistar, alt og øll hava í fimtingseld verið sannførd um, at tað var alt annað enn (privat) kommunistiskan planbúskap, ið Birgir Danielsen hevur staðið á odda fyrri í øll hesi ár.

Nú táknið á feroyska vinnulivinum er gloppið hesum manni av hendi, nú skal hann á ting. Ikki er ilt at gita um hvi, men er tað ikki fantastiskt, at hesir, sum bjóða seg fram sum valevni á kapitalistiska høgervoginum, rópandi hart um friar marknaðarkreftir, um Friedman, liberalismu, fri meg her og fri meg der etc. etc. Hvussu ber tað til, at hesir somu menn í teirra livsyrki, teirra dagligdegi gjørdust — og eru — talsmenn fyrri til øvuga, gjørdust — og eru — eitt slag av ideologiskum tvitulingum: ta einu lotuna ýlandi hart um liberalismu, meðan teir at kalla allan dagin, alt kveldið og náttina við hava fingist við at planleggja, seta í verk og síðan hava ríkið og tvíhildið um direktivstýrdan, kommunistiskan planbúskap, tá hesin er verstur!

Hetta má ein væl hava loyvi at spyrja: Tað úrslitið av hesum skiofrena máta hevur koyrt feroyskt vinnuliv og sam-

Skal hann á ting at tryggja framhaldandi u-landsstöðu feroyinga, sum rávoruframleiðarar — og einki meir.

lagið alt nakað so eftirtrykkliga á húsagang.

Ein freistast til at spyrja: »Eru hesir harrar, ið mynda feroyska vinnulívsstýring, eru hesir í veruleikanum kommunistiskir úlvar í libralari feroyskari tryggju úr morreyðari ull og í húðarskóm við hvitum tvongi.« Er tað nú nakað lógíð um eg spyrji so: Hvussu kann tað annars forklaðast, hetta at menn í libralum búna hava stýrt sambært marxistiskum prinsippum, og hevur so henda ólúksálaga herferðin í Dagblaðnum havt eitt heilt annað sikti, henda breckmannska dundranin á stórtummur mótegis sósíalismu og kommunismu. Høvdur tað verið fyrri at fjala út yvir, at fólkaflokkurin at kalla alla sína tíð í feroyskum politikki hevur framt, tænt og tvíhildið um ta reinu, einskæru kommunismu: Tað gongur jú sjón fyrri søgn, og ein hevur áður hoyrt

um dupultverur áðrenn henda dag.

Nú múrurin er fallin fyrri eystan og nú meðan fiskasølukskansin stendur at rapa, viðopin, og nú meðan Birgir Danielsen ásanandi sigur: «If You can't beat them, join them», nú eiga vit at ansa eftir, at fremsti eksponenturin fyrri privatkommunismu ikki fær styrkt sína stöðu innan sjálvt lógávutíngið. Har eru alt ov mangir Danielsendisiplar frammanundan.

Kanst tú ikki knúsa teir (óbeinleidis) — so tak teir beinleidis (innan tingtátt).

At Birgir Danielsen nú er vorðin talsmaður fyrri somu sjónarmiði, sum eg sjálvur: Ístaðin fyrri útfarandi togaraorku at seta inn nýbygðar linu- og snellubátar, hetta má sigast at vera størsta kúvending ella hamskifti, feroyingar nakrantíð hava

Kapitalistiskt svipsari!

At Óli Breckmann er besettur, er fáur í iva um — men tornæmur —??

Hvussu ber tað til, at svartkjaftaflisin fyríkemur tí politiskt svaka dagblaðsstjóranum so nógv størri heldur enn eitt fleiri 100 millióna fiskasøluhall — um árið — hvørt ár — hvørt eitt tað einasta ár í 21 ár — og bert í fjør yvir 600 milliónir (i mun til ein útflutning svarandi til ein 900 mio.)

— — — Ófatuligt, Óli mín —.

Tornæmur ella besettur? Ella bæði???

J. Smith